

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 020-03-18/2020/12

Predlog poročila

Ljubljana, 25. 1. 2021

POROČILO

**O DELU KOMISIJE DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA DRŽAVNO
UREDITEV V LETU 2020**

Sestava Komisije za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija):

predsednik: Rajko Fajt

podpredsednik: mag. Marko Zidanšek

člani: Milan Ozimič, Bojan Kekec, Marjan Maučec, Bojana Potočan in Branimir Štrukelj.

Franc Kangler je bil član komisije do 28. seje Državnega sveta (15. 4. 2020), ki je sprejela ugotovitveni sklep o prenehanju mandata državnemu svetniku Francu Kanglerju (odhod na novo delovno mesto državnega sekretarja na MNZ).

Bojan Kontič je bil član komisije do 2. 8. 2020, ko je po težki bolezni umrl.

Nova člana komisije sta postala Željko Vogrin, ki je mandat nastopil na 31. seji Državnega sveta (1. 7. 2020) in Franjo Naraločnik, ki je mandat nastopil na 34. seji Državnega sveta (11. 11. 2020).

Zaradi epidemije virusne bolezni COVID-19 je večji del sej komisije potekal na daljavo, z uporabo sistema Cisco Webex.

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) v skladu s Sklepom o ustanovitvi in nalogah Komisij Državnega sveta Republike Slovenije obravnava predloge zakonov in druge akte, ki se nanašajo na področja notranjih zadev, pravosodnega sistema, javne uprave, obrambe in varstva človekovih pravic. Komisija obravnava pobude in vprašanja članov Državnega sveta v zvezi z zadevami, ki jih slednji obravnava, ter druge zadeve, za katere jo pooblasti Državni svet. Komisija pripravlja tudi predloge zahtev in mnenj v zvezi z zakoni in drugimi akti, ki se nanašajo na zadeve, ki jih obravnava.

V obravnavanem obdobju je Komisija zasedala na dvajsetih (20) sejah, trinajstih (13) rednih in sedmih (7) izrednih. Vse seje komisije so bile sklepčne.

Komisija je obravnavala štirideset (40) zadev, od tega dvaintrideset (32) na rednih sejah, osem (8) na izrednih sejah, od tega tri (3) zakonodajne pobude, devetnajst (19) predlogov zakonov, petnajst (15) drugih aktov in tri (3) ostale zadeve iz pristojnosti komisije.

Matičnim odborom in komisijam Državnega zbora je bilo posredovano enaintrideset (31) mnenj komisije.

Komisija je na rednih in izrednih sejah obravnavala naslednje zadeve:

Zakonodajne pobude

1. Predlog zakona o spremembah Zakona o javnem naročanju (ZJN-3B), druga obravnava, EPA 1041-VIII (35. seja komisije, 29. 1. 2020). Komisija je podprla zakonodajno pobudo državnega svetnika Branka Tomažiča in pripravila poročilo za 26. sejo Državnega sveta Republike Slovenije (v nadaljevanju: DS), ki je potekala 26. 2. 2020. Zakonodajna pobuda je na seji DS dobila podporo in je bila poslana v obravnavo v Državni zbor. Zakonodajno pobudo je na 17. seji (3. 6. 2020) obravnaval Odbor DZ za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih ni sprejel. Državni zbor je na 18. seji (17. 6. 2020) ugotovil, da je zakonodajni postopek o Predlogu zakona o spremembah Zakona o javnem naročanju (ZJN-3B), druga obravnava, EPA 1041- VIII, končan.

2. Predlog zakona o spremembi Zakona o poslancih (36. seja, 7. 2. 2020). Komisija je predlog zakonodajne pobude državnega svetnika Franca Kanglerja podprla in pripravila poročilo za 26. sejo DS (26. 2. 2020). Zakonodajna iniciativa je bila na dnevni red seje DS uvrščena kot 6. točka dnevnega reda, vendar je predlagatelj predlagal umik točke z dnevnega reda.

3. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o javnih uslužbencev (6. izredna seja komisije, 29. 4. 2020). Komisija je podprla pobudo državnega svetnika Marjana Maučeca in pripravila poročilo za 29. sejo DS, ki je bila 13. 5. 2020. Zakonodajna iniciativa je bila na dnevni red seje DS uvrščena kot 4. točka dnevnega reda, vendar je predlagatelj predlagal umik točke z dnevnega reda.

Predlogi zakonov

1. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tajnih podatkih (ZTP-E), druga obravnava, EPA 882-VIII (33. seja komisije, 8. 1. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 15. redni seji Državnega zbora, 29. 1. 2020.

2. Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Stvarnopravnega zakonika (SPZ-B), druga obravnava, EPA 906-VIII (34. seja komisije, 15. 1. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Zakon je bil sprejet na 16. redni seji Državnega zbora, 4. 3. 2020.

3. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o Ustavnem sodišču (ZUstS-C), druga obravnava, EPA 936-VIII (35. seja komisije, 29. 1. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Zakon je bil sprejet na 16. redni seji Državnega zbora, 5. 3. 2020.

4. Predlog zakona o dopolnitvi Kazenskega zakonika (KZ-1F), druga obravnava, EPA 717-VIII (35. seja komisije, 29. 1. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Zakon je bil sprejet na 16. redni seji Državnega zbora, 5. 3. 2020.

5. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o orožju (ZOro-1C), druga obravnava, EPA 851-VIII (36. seja komisije, 7. 2. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Na 15. seji Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo (11. 2. 2020) je bil izglasovan sklep, da se o predlogu zakona opravi javna predstavitev mnenj, ki naj bi potekala najkasneje do konca marca 2020. Javne predstavitve mnenje še ni bilo in predlog zakona ostaja v zakonodajni proceduri.

6. Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o nadzoru državne meje (ZNDM-2E), druga obravnava, EPA 909-VIII (37. seja komisije, 4. 3. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo (16. seja odbora, 11. 3. 2020), ki je opravil razpravo o predlogu zakona in jo zaključil brez sprejetih členov. Državni zbor je na 35. izredni seji (29. 4. 2020) ugotovil, da je zakonodajni postopek o Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o nadzoru državne meje (ZNDM-2E), druga obravnava, EPA 909-VIII, končan.

7. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1A), druga obravnava, EPA 910-VIII (37. seja komisije, 4. 3. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo (16. seja odbora, 11. 3. 2020), ki je opravil razpravo o predlogu zakona in jo zaključil brez sprejetih členov. Državni zbor je na 35. izredni seji (29. 4. 2020) ugotovil, da je zakonodajni postopek o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1A), druga obravnava, EPA 910-VIII, končan.

8. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi (ZRLI) – nujni postopek, EPA 1098-VIII (9. izredna seja komisije, 6. 4. 2020). Komisija je poslala mnenje Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 34. izredni seji Državnega zbora, 7. 4. 2020.

9. Predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) (ZZUSUDJZ-A) – nujni postopek, EPA 1121-VIII (10. izredna seja komisije, 24. 4. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Zakon je bil sprejet na 35. izredni seji Državnega zbora (28. 4. 2020).

10. Predlog Zakona o spremembah Zakona o sodiščih (ZS-M), nujni postopek, EPA 1277-VIII (11. izredna seja komisije, 13. 7. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Zakon je bil sprejet na 42. izredni seji Državnega zbora (16. 7. 2020).

11. Predlog Zakona o dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1A), druga obravnava, EPA 1183-VIII (41. seja komisije, 26. 8. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 20. redni seji Državnega zbora, 24. 9. 2020.

12. Predlog Zakona o dopolnitvah Zakona o nadzoru državne meje (ZNDM-2E), druga obravnava, EPA 1184-VIII (41. seja komisije, 26. 8. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 20. redni seji Državnega zbora, 24. 9. 2020.

13. Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu (ZDT-1D), skrajšani postopek, EPA 1260-VIII (41. seja komisije, 26. 8. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 20. redni seji Državnega zbora, 29. 9. 2020.

14. Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o obrambi (ZObr-F), druga obravnava, EPA 1238-VIII (42. seja komisije, 2. 9. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za obrambo. Zakon je bil sprejet na 20. redni seji Državnega zbora, 29. 9. 2020.

15. Predlog Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026 (ZZSISV26), druga obravnava, EPA 1240-VIII (42. seja komisije, 2. 9. 2020). Komisija

je mnenje poslala Odboru za obrambo. Zakon je bil sprejet na 48. izredni seji Državnega zbora, 20. 11. 2020.

16. Predlog Zakona o varstvu osebnih podatkov na področju obravnavanja kaznivih dejanj (ZVOPOKD), druga obravnava, EPA 1345-VIII (44. seja komisije, 28. 10. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Zakon je bil sprejet na 48. izredni seji Državnega zbora, 20. 11. 2020.

17. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-O), druga obravnava, EPA 1387-VIII (46. seja komisije, 25. 11. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za pravosodje. Zakon je bil sprejet na 53. izredni seji Državnega zbora (17. 12. 2020).

18. Predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o organiziranosti in delu v policiji (ZODPol-F), skrajšani postopek, EPA 1504-VIII (12. izredna seja komisije, 10. 12. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Zakon je bil sprejet na 54. izredni seji Državnega zbora (18. 12. 2020).

19. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor (ZVDZ-D), skrajšani postopek, EPA 1470-VIII (12. izredna seja komisije, 10. 12. 2020). Komisija je mnenje poslala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Državni zbor je na 54. izredni seji (18. 12. 2020) glasoval o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor (ZVDZ-D), skrajšani postopek, EPA 1470-VIII in predloga zakona ni sprejel.

Drugi akti

1. Šesto poročilo o položaju romske skupnosti v Sloveniji, EPA 915-VIII (36. seja komisije, 7. 2. 2020). Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je poročilo obravnaval na 14. seji odbora (15. 1. 2020) in njegovo obravnavo zaključil. Komisija je svoje poročilo posredovala direktno na Vlado RS in na posamezna pristojna ministrstva.

2. Predlog sklepa o izvajanju pooblastil Slovenske vojske pri širšem varovanju državne meje, EPA 1097-VIII (8. izredna seja komisije, 1. 4. 2020). Komisija je mnenje posredovala Odboru za obrambo. Na 34. izredni seji Državnega zbora (7. 4. 2020) je bil potrjen sklep, da se razprava o Predlogu sklepa o izvajanju izjemnih pooblastil Slovenske vojske pri širšem varovanju državne meje preloži na eno od naslednjih sej Državnega zbora.

3. Skupno poročilo o delu državnih tožilstev za leto 2019, EPA 1109-VIII (38. seja komisije, 14. 5. 2020). Komisija je mnenje posredovala Odboru za pravosodje, ki je dokument obravnaval na svoji 14. seji (5. 6. 2020), s tem je bila obravnava skupnega poročila zaključena.

4. Letno poročilo o poslovanju Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije za leto 2019, EPA 1017-VIII (38. seja komisije, 14. 5. 2020). Komisija je mnenje posredovala Odboru za pravosodje, ki je dokument obravnaval na svoji 14. seji (5. 6. 2020), s tem je bila obravnava letnega poročila zaključena.

5. Letno poročilo o delu Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili pri Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije za leto 2019, EPA 1021-VIII (38. seja komisije, 14. 5. 2020). Komisija je mnenje posredovala Odboru za pravosodje, ki je dokument obravnaval na svoji 14. seji (5. 6. 2020), s tem je bila obravnava letnega poročila zaključena.

6. Letno poročilo o delu Državne revizijske komisije za leto 2019, EPA 1093-VIII (39. seja komisije, 27. 5. 2020). Komisija je mnenje posredovala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je letno poročilo obravnaval na svoji 17. seji (3. 6. 2020), s tem je bila obravnava dokumenta zaključena.

7. Letno poročilo Komisije za preprečevanje korupcije za leto 2019 in Ocena stanja za leto 2019, EPA 1077-VIII (39. seja komisije, 27. 5. 2020). Komisija je mnenje posredovala Odboru za pravosodje, ki je poročilo KPK obravnaval na svoji 15. seji (29. 5. 2020), s tem je bila obravnava dokumenta zaključena.

8. Letno poročilo o delu policije za leto 2019, EPA 1189-VIII (40. seja komisije, 29. 6. 2020). Komisija je mnenje posredovala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je dokument obravnaval na 18. redni seji, ki je potekala 1. 7. 2020. S tem je bila obravnava letnega poročila zaključena.

9. Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2019, EPA 1182-VIII (40. seja komisije, 29. 6. 2020). Komisija je mnenje posredovala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je dokument obravnaval na 18. redni seji, ki je potekala 1. 7. 2020. S tem je bila obravnava letnega poročila zaključena.

10. Petindvajseto redno letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2019, EPA 1283-VIII (43. seja komisije, 28. 9. 2020, skupaj s Komisijo za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide). Državni svet je redno letno poročilo varuha obravnaval na svoji 33. seji (14. 10. 2020) in posredoval mnenje Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti Državnega zbora. Državni zbor je redno letno poročilo varuha sprejel na 21. redni seji (27. 10. 2020).

11. Poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije o izvajanju nalog državnega preventivnega mehanizma po Opcijskem protokolu h Konvenciji OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju za leto 2019, EPA 1284-VIII (43. seja komisije, skupaj s Komisijo za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, 28. 9. 2020). Mnenje komisij je bilo poslano Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti Državnega zbora. Državni zbor je poročilo t. i. državnega preventivnega mehanizma sprejel na 21. redni seji (27. 10. 2020).

12. Letno poročilo o učinkovitosti in uspešnosti sodišč za leto 2019, EPA 1167-VIII (45. seja komisije, 18. 11. 2020). Mnenje je komisija posredovala Odboru za pravosodje, ki je poročilo obravnaval na 22. redni seji (9. 12. 2020). S tem je bila obravnava letnega poročila zaključena.

13. Letno poročilo Sodnega sveta Republike Slovenije za leto 2019, EPA 1377-VIII (45. seja komisije, 18. 11. 2020). Mnenje je komisija posredovala Odboru za pravosodje, ki je poročilo obravnaval na 22. redni seji (9. 12. 2020). S tem je bila obravnava letnega poročila zaključena.

14. Predlog Sklepa o izvajanju izjemnih pooblastil Slovenske vojske pri širšem varovanju državne meje, EPA 1442-VIII (45. seja komisije, 18. 11. 2020). Mnenje je komisija posredovala Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Državni zbor je na 53. izredni seji 15. decembra 2020 ugotovil, da je postopek obravnave Predloga sklepa o izvajanju izjemnih pooblastil Slovenske vojske pri širšem varovanju državne meje, EPA 1442-VIII, končan.

15. Poročilo o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023 za leto 2019, EPA 1425-VIII (46. seja komisije, 25. 11. 2020). Mnenje komisije bo posredovano Odboru za notranje zadeve, javno upravo in lokalno

samoupravo. Poročilo o izvajanju resolucije še ni bilo obravnavano na matičnem odboru Državnega zbora.

Ostale zadeve

1. Poročilo o delu Komisije za državno ureditev v letu 2019 (33. seja komisije, 8. 1. 2020).
2. Stališče komisije glede načina dela Državnega sveta v času epidemije nalezljive bolezni SARS-Cov-2(COVID-19) (7. izredna seja komisije, 30. 3. 2020).
3. Nedostopnost sodnih odločb in odločb državnih tožilcev na podlagi Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (44. seja komisije, 28. 10. 2020)*.
*Glej točko 10. v poglavju Povzetki vsebin nekaterih obravnavanih zadev na komisiji - Predlogi zakonov.

Povzetek vsebine nekaterih obravnavanih zadev na sejah komisije:

Zakonodajna pobuda

1. Komisija je na 35. seji 29. 1. 2020 obravnavala zakonodajno iniciativo - Predlog zakona o spremembah Zakona o javnem naročanju, ki jo je v obravnavo Državnemu svetu predložil državni svetnik Branko Tomažič in jo podprla. Predlagatelj je opozoril, da v praksi na področju postopkov javnega naročanja prihaja do težav in počasnosti postopkov, zato v noveli predlaga ukrepe za povečanje učinkovitosti postopkov javnih naročil in za zmanjšanje stroškov. Novela bo izboljšala učinkovitost sistema pojasnjevanja in popravkov ponudb in omogočila izbor ekonomsko najugodnejših ponudnikov. Novela spreminja tudi način obveznega izločanja iz postopkov javnega naročanja, saj je pogosto, da so zaradi bagatelnih prekrškov iz postopkov izločene najugodnejše ponudbe.

Predlogi zakonov

1. Komisija je na 33. redni seji 8. 1. 2020 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tajnih podatkih (ZTP-E), druga obravnava, EPA 882-VIII in ga podprla. Komisija je izpostavila pripombe Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, predvsem k 2. členu, ki navaja osebe, ki lahko dostopajo do tajnih podatkov brez dovoljenja za dostop do tajnih podatkov, in na 15. člen, ki se nanaša na varstvo osebnih podatkov, ki se zbirajo v evidencah Urada vlade za varovanje tajnih podatkov. V razpravi so člani komisije izrazili upanje, da bo novela zakona na področju industrijske varnosti omogočila, da bo država ob prodaji podjetij v državni lasti po novem bolj opremljena z informacijami glede morebitnih kupcev podjetij in se bo tako lažje zaščitila pred špekulativnimi nakupi (Adria Airways, Mercator...). Komisijo je zanimalo tudi stanje na področju varovanja tajnih podatkov v komunikacijsko-informacijskih sistemih (KIS) in pri razvoju kriptografskih rešitev za zaščito podatkov. Opozorjeno je bilo, da se pripravlja nova Uredba o varovanju tajnih podatkov komunikacijsko-informacijskih sistemov, ki opredeljuje tudi področje kriptografije, kot enega temeljnih področij za varovanje tajnih podatkov v KIS.

2. Komisija je na 34. redni seji 15. 1. 2020 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Stvarnopravnega zakonika (SPZ-B), druga obravnava, EPA 906-VIII (v nadaljevanju: predlog zakonika) in ga podprla. Komisija se je strinjala s predlogom, da zakonik vzpostavi novo definicijo živali kot čutečih živih. Ministrstvo za pravosodje je to spremembo opredelilo kot programsko normo, ki se jim sicer zakonodaja načeloma izogiba, vendar v tem primeru ta norma s stališča civilno pravnih razmerij ni nepomembna, zato je stališče, da jo je treba zapisati v zakonik. Na ta način bo družba naredila tudi premik zavesti, saj vlada širok družbeni konsenz, da so živali čuteča živa bitja. Posledice normativne

programske ureditve takšne spremenjene definicije bo treba urediti še v področni zakonodaji, primarno v Zakonu o zaščiti živali.

3. Komisija je na 35. redni seji 29. 1. 2020 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o Ustavnem sodišču (ZUstS-C), druga obravnava, EPA 936-VIII (v nadaljevanju: predlog zakona) in ga podprla. Komisija je podprla predlagane spremembe, ki bodo omogočile izvajanje pravice poslancev tako, da bodo postopki pred Ustavnim sodiščem izpeljani do konca, ne glede na spremembe v številu podpisnikov v času trajanja postopka pri posamezni zahtevi.

4. Komisija je na 35. redni seji 29. 1. 2020 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1F), druga obravnava, EPA 717-VIII (v nadaljevanju: predlog zakona) in ga podprla. Komisija se je strinjala, da ni nikoli dovolj opozarjanja na problematiko spolnih zlorab, pri čemer je treba več pozornosti nameniti različnim oblikam pomoči za žrtve. Komisija je poudarila, da s spremembo zakonodaje o ne zastaranju spolnih zlorab, kot družba pokažemo, da zavržnih dejanj, kot so spolne zlorabe ne toleriramo in da bodo storilci vedno kazensko odgovarjali pred sodiščem.

5. Komisija je na 9. izredni seji 6. 4. 2020 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi (ZRLI) – nujni postopek, EPA 1098-VIII (v nadaljevanju: predlog zakona) in ga je podprla. Cilj sprememb je bil implementacija ustavne ureditve zakonodajnega referenduma iz leta 2013 glede sestavine, ki zadeva predmet referendumskega odločanja - določitev postopka v primeru omejitev in prepovedi referenduma. Predlog zakona ureja postopek odločanja Državnega zbora v primeru, ko referenduma ni dopustno razpisati. Za zagotovitev učinkovitega pravnega varstva pravice do referenduma ima vsak volivec pravico, da v petnajstih dneh od uveljavitve zakona zahteva oceno ustavnosti zakona zaradi kršitve drugega odstavka 90. člena Ustave. Ustavno sodišče mora o zahtevi odločiti v tridesetih dneh. Komisija se je strinjala, da vloga Državnega sveta v teh postopkih ni okrnjena in postopke po sprejemu zakonov, za katere ni dopusten razpis referenduma, vodi v skladu s svojimi pristojnostmi in jih obravnava, vnaprej pa lahko sporoči, da od Državnega zbora ne bo zahteval ponovnega odločanja o zakonu.

6. Komisija je na 41. seji 26. 8. 2020 obravnavala Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu (ZDT-1D), skrajšani postopek, EPA 1260-VIII in ga podprla, pri čemer je opozorila na stališče Državnotožilskega sveta in na mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora glede 24. člena predloga zakona, ki nadomešča seznanitev vodje državnega tožilstva s sopodpisom k osnutku akta pristojnega državnega tožilca. Komisija je opozorila na posledice, če bo prišlo do razhajanj med vodjem državnega tožilstva in pristojnim državnim tožilcem in vodja ne bo dal podpisa k aktu, ki mu ga bo predložil pristojni državni tožilec. Komisija je izpostavila 135. člen Ustave RS, pri čemer je Ustavno sodišče v eni od svojih odločb (št. U-I-42/12-15 z dne 7. 2. 2013) zapisalo, da je treba prvi odstavek 135. člena Ustave razumeti tako, da mora biti odločitev o tem ali bo pristojno sodišče vložilo kazensko obtožbo in kako bo le-ta pred sodiščem zastopana, stvar posameznega državnega tožilca, ki zadevo obravnava.

7. Komisija je na 41. seji 26. 8. 2020 obravnavala Predlog Zakona o dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1A), druga obravnava, EPA 1183-VIII in ga ni podprla. Komisija se je strinjala, da je treba problematiko pojavljanja vaških straž in vard po Sloveniji urediti, saj njihovo pojavljanje na terenu med občani sproža nelagodje, vendar je komisija pozvala k celoviti rešitvi problematike in pozdravila napoved predstavnika Vlade, da bo vladni predlog zakona v parlamentarni proceduri v najkrajšem času.

8. Komisija je na 42. seji 2. 9. 2020 obravnavala Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o obrambi (ZObr-F), druga obravnava, EPA 1238-VIII in ga podprla, saj je že tudi sama opozarjala na socialne probleme vojakov po 45. letu starosti in na težave pri

iskanju novega kadra za Slovensko vojsko. V razpravi je bilo odprto vprašanje ali predlagane spremembe glede zaposlitev vojakov po 45. letu v drugih državnih organih, s prenosom plačilnih razredov in ohranjanjem plač iz Slovenske vojske, zdržijo pravno oziroma ustavno preverjanje. Komisija je podprla MORS, da predlog zakona v nadaljnji proceduri še izboljša in odpravi morebitne pomanjkljivosti. Komisija je pozdravila reševanje problematike pogodbenih rezervistov in uvajanje možnosti krajšega temeljnega vojaškega usposabljanja, saj je treba uvajati nove rešitve in v vrste Slovenske vojske privabiti mlade.

9. Komisija je na 42. seji 2. 9. 2020 obravnavala Predlog Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026 (ZZSISV26), druga obravnava, EPA 1240-VIII in ga podprla. Komisija se je strinjala, da je slovenski obrambni sistem že vrsto let finančno in investicijsko podhranjen in posledice takšnega stanja se kažejo v delovanju Slovenske vojske, v težavah s pridobivanjem mlajšega kadra in v zahtevah zavezništva NATO, da Slovenija prevzame sorazmeren del stroškov v zavezništvu. Člani komisije so ocenili, da bi lahko z uresničevanjem predloga zakona vsaj delno nadoknadili zamujeno v preteklih letih in posodobili opremo Slovenske vojske ter s tem zagotovili večjo varnost vojakov, prav tako pa tudi okrepi delovanje vojske na področju zaščite in reševanja.

10. Komisija je na 46. seji 25. 11. 2020 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-O), druga obravnava, EPA 1387-VIII in ga podprla. Komisija je pozdravila namero Ministrstva za pravosodje za pripravo celovite prenove ZKP. Razprava je potekala predvsem glede sprememb 14. člena novele ZKP, ki ureja ponoven dostop do informacij javnega značaja s področja sodnih in tožilskih listin. Dostop do teh listin se je omejil po odločitvi Vrhovnega sodišča iz junija 2020, v kateri so zapisali, da so procesni zakoni (npr. ZKP) specialnejša ureditev od Zakona o dostopu do infomacij javnega značaja in da se glede dostopa do spisov uporabljajo le procesni zakoni. Komisija je omenjeno odločitev Vrhovnega sodišča problematizirala že na svoji 44. seji (28. 10. 2020), ko je opozorila, da gre za odklik od transparentnosti delovanja pravosodnih organov in omejevanje dostopa do informacij javnega značaja in da bi bilo treba poiskati ustrezne rešitve.* Na komisiji so bili predstavljeni tudi argumenti proti spremembi 14. člena s strani Odvetniške zbornice Slovenije.

Drugi akti

1. Komisija se je na 36. redni seji 7. 2. 2020 seznanila s Šestim poročilo o položaju romske skupnosti v Sloveniji, EPA 915-VIII (v nadaljevanju: poročilo). Komisija je poročilo obravnavala po končani obravnavi na seji Odbora Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo (15. 1. 2020), zato je bilo poročilo s seje komisije, ki povzema stališča državnih svetnikov posredovano državnim institucijam, ki pripravljajo nov nacionalni program ukrepov za Rome za obdobje 2021–2030. Na komisiji je bilo izpostavljeno, da se na tem področju že leta vrtimo okoli istih težav, pri čemer je zaskrbljujoče, da ni zaznati bistvenega napredka. Državni svetniki so poudarili, da se po njihovem prepričanju situacija celo poslabšuje. Komisija je izrazila zaskrbljenost glede izobraževanja romskih otrok, v določenih okoljih skoraj noben romski otrok ne konča osnovne šole in zato je treba prilagoditi programe, da bomo z njimi dosegali boljše rezultate. Velika težava je visoka brezposelnost med romskim prebivalstvom. Komisija je izpostavila še varnostne razmere v nekaterih lokalnih skupnostih in vedno resnejše težave s sobivanjem prebivalstva v romskih naseljih in okoliškega prebivalstva.

2. Komisija se je na 40. redni seji 29. 6. 2020 seznanila z Letnim poročilom Informacijskega pooblaščenca za leto 2019, EPA 1182-VIII. Komisijo je zanimalo, kakšni so odzivni časi Informacijskega pooblaščenca (v nadaljevanju: IP) pri pripravi odgovorov na vprašanja, ki jih prejemajo v urad. Predstavnika IP sta poudarila, da se vedno trudijo držati zakonsko predpisanega 15-dnevnega roka, prav tako so uslužbenci IP ves čas na razpolago po telefonu. Komisija je poudarila, da je nujno čim prej sprejeti nov Zakon o varstvu osebnih

podatkov, saj trenutna situacija v praksi predstavlja številne težave. IP nekaterih pristojnosti ne more izvajati v celoti, prav tako je takšno stanje škodljivo za zavezance, ki ne vedo, kateri del starega zakona velja in kaj morajo upoštevati iz Splošne uredbe o varstvu osebnih podatkov. Predstavnica IP je poudarila, da je prišlo pri odzivnosti lokalnih skupnosti na zahteve po dostopu do informacij javnega značaja do bistvenega izboljšanja.

3. Komisija se je na 39. redni seji 27. 5. 2020 seznanila z Letnim poročilom Komisije za preprečevanje korupcije za leto 2019 in Oceno stanja za leto 2019, EPA 1077-VIII. Komisija je opozorila na kadrovske in finančne podhranjenosti KPK, česar sama KPK ne želi izpostavljati kot najpomembnejšega problema, vendar težko opravlja vse naloge, predvsem na preventivnem področju. Komisija je izpostavila pomen statusa in ugleda KPK v javnosti, splošen vtis je, da KPK ne uživa zadostnega ugleda v javnosti. Komisija je izpostavila, da je zniževanje ugleda KPK problem za družbo, saj KPK tako težje opravlja svoje naloge na področju preprečevanja korupcije in boja proti sistemski korupciji in pri ozaveščanju javnosti.

4. Komisija za državno ureditev kot pristojna komisija (na 43. seji) in Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide kot zainteresirana komisija (na 47. seji) sta se 28. 9. 2020 na skupni seji seznanili s Petindvajsetim rednim letnim poročilom Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2019, EPA 1283-VIII (v nadaljevanju: poročilo Varuha). Komisiji sta izrekli pohvale za povzetek poročila Varuha, ki omogoča hiter pregled ključnih problematik v poročilu. Komisiji sta ugotovili, da se v poročilu za 2019 na mnogih področjih ponavljajo priporočila iz preteklih let. Ponavljajo se priporočila Varuha glede nujnosti čimprejšnje ureditve lastništva vseh kategoriziranih cest, ki potekajo po zasebnih zemljiščih. Komisiji sta se v razpravi dotaknili pravice do cepljenja, ki v zadnjem času spet deli slovensko javnost. Varuh je v zvezi s tem vprašanjem dejal, da zaupa stroki - ne zgolj epidemiološki stroki, ampak različnim strokam. Komisiji sta izpostavili področje obvladovanja bolnišničnih okužb v domovih za starejše, ki se mu je Varuh v 2019 posebej posvetil. Komisiji sta ugotovili, da tudi na področju brezposelnih in zaposlenih po poročanju Varuha ostaja nerešenih več vprašanj (težave invalidnih oseb pri iskanju primerne zaposlitve), problematika neplačevanja prispevkov za socialno varnost in pomanjkanje nadzora nad izplačilom plač. Komisiji sta na obravnavi posebej izpostavili problematiko prekrarnosti, saj je v času epidemije COVID-19 postalo še bolj razvidno, da so prav delovna mesta, ki imajo značaj prekrarnosti, prva na listi za ukinitve v primeru zmanjšanja potreb po delovni sili.

5. Komisija se je na 45. seji 18. 11. 2020 seznanila z Letnim poročilom o učinkovitosti in uspešnosti sodišč za leto 2019, EPA 1167-VIII. Komisija je izrazila čestitke ob mednarodnih priznanjih, ki jih je lani prejelo slovensko sodstvo. Člani komisije so poudarili, da bi bilo dobro, če bi slovenska javnost bolje spoznala tudi to plat slovenskega sodstva, saj se v okviru rednih raziskav o zadovoljstvu javnosti s sodišči še vedno ugotavlja, da je splošna javnost izjemno kritična do delovanja slovenskega sodstva, medtem ko so strokovna javnost in uporabniki sodnih storitev z njimi zadovoljni. Komisija je poudarila, da je že v preteklosti v mnenjih opozarjala na vprašanje generacijske vrzeli in šibkega pritoka mladih kadrov v sodstvo in zato podpira apel Vrhovnega sodišča RS, da je treba o tem problemu opraviti sistematičen razmislek. Komisija je ponovno pozvala k nujnosti urejanja težav s pomanjkanjem kliničnih psihologov in poudarila, da Ministrstvo za pravosodje ne bo moglo samo rešiti tega problema. Zaradi pomanjkanja kliničnih psihologov postopki na sodiščih tečejo počasi in povzročajo škodo predvsem otrokom. Komisija je v mnenju podprla delovanje sodstva, da se mu zagotovijo materialni pogoji za delo (npr. prostorska stiska sodišč) in uredi plačni sistem (sodnikov in pravosodnega osebja). Kot pozitivno prakso je komisija pozdravila uvajanje sistema mentorstva med sodniki, saj to omogoča prepletanje praktičnega in teoretičnega znanja.

Sekretarka komisije
Mag. Mateja Poljanšek

Predsednik komisije
Rajko Fajt